

Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război
de Camil Petrescu

Caracterizarea lui Ștefan Gheorghidiu

Scrie un eseu de 400 –600 de cuvinte despre particularitățile de construcție a unui personaj dintr-un text narativ studiat, aparținând lui Camil Petrescu.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales
- relevarea principalei trăsături a personajului ales, ilustrată prin două episoade/ secvențe narative/ situații semnificative sau prin citate commentate;
- prezentarea a două elemente ale textului narativ, semnificative pentru realizarea personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, construcția subiectului, perspectivă narativă, modalități de caracterizare, limbaj etc.).

I. Introducere	Romanul Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război (1930), este un roman subiectiv modern, de analiză psihologică, un roman al experienței scris în perioada interbelică. Ștefan Gheorghidiu, personajul principal al romanului, și în același timp personajul-narator, reprezintă tipul intelectualului lucid .
II. Argumentare	
C1 Prezentarea	statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales
a. Statutul social	Statutul social cunoaște numeroase ipostaze, însă esența lui rămâne constantă. Ștefan Gheorghidiu este, la început un student sărac la filosofie, căsătorit din dragoste și orgoliu cu o studentă frumoasă, de aceeași condiție. Devine bogat , peste noapte, printr-o moștenire lăsată de unchiul său, Tache, iar apoi este sublocotenent în armata română, în timpul primului războimondial. Însă, în mod constant, rămâne un alter ego al scriitorului, un spirit introvertit, neliniștit, lucid și polemic, halucinant ca toți eroii camilpetrescieni care „au văzut idei”.
b. Psihologic și moral	Din punct de vedere psihologic și moral , romanul ilustrează drama personajului intelectual, lucis și autoanalitic, pasionat de adevăr și certitudini. El trăiește două experiențe fundamentale , care sunt prezentate prin intermediul conștiinței: iubirea și războiul . Drama iubirii este prezentată încă de la început când peronajul asistă la o discuție la popotă despre un ofițer care și-a ucis soția adulterină și totuși a fost achitat. Această scenă oferă o primă imagine a personajului-narator. Prin intermediul reacției sale ne sunt prezentate câteva dintre frământările interioare ale lui Gheorghidiu și câteva dintre ideile sale: vede iubirea ca pe un tot, o unitate pe viață în care cei doi „ <i>au drept de viață și de moarte unul asupra celuilalt</i> ”.
C2 Relevarea principalelor	trăsături a personajului ales, ilustrată prin două episoade / secvențe narative/ situații semnificative sau prin citate commentate
Lucid	O trăsătură dominantă este luciditatea . Gheorghidiu este filozof, un spirit lucid care analizează totul, interpretează totul, fiecare gest al soției este un chin pentru el, este interpretat ca un gest de trădare. Personajul suferă mai ales pentru că

<p>Autoanalitic</p> <p>Orgolios</p> <p>Idealist</p>	<p>nu poate avea iubirea absolută pe care și-a dorit-o și care ar trebui să fie o modalitate de cunoaștere. De asemenea, suferă pentru că nu are certitudinea.</p> <p>Personajul-narator este autoanalitic, deoarece crezuse că trăiește marea iubire și analizează toate trăirile interioare: „<i>Simțeam că femeia aceasta era a mea în exemplar unic: așa ca eul meu, ca mama mea, că ne întâlnisem de la începutul lumii, peste toate devenirile, amândoi, și aveam să pierim la fel amândoi.</i>” Dar aspirația pentru iubirea absolută coexistă cu faptul că acest sentiment reprezintă pentru el un proces de autosugestie. Iubirea lui se naște la început din duioșie: „<i>Iubești mai întâi din milă, din îndatorire, din duioșie, iubești pentru că știi că asta o face fericită</i>”, dar apoi mărturisește că poți iubi și din orgoliu: „<i>Începusem să fiu totuși măgulit că admirația pe care o avea mai toată lumea pentru mine, fiindcă eram atât de pătimăș iubit de una dintre cele mai frumoase studente, și cred că acest orgoliu a constituit baza viitoare mele iubiri.</i>”</p> <p>Tot din orgoliu Gheorghidiu încearcă să o modeleze pe Ela după propriul tipar de idealitate, ceea ce favorizează eșecul. Datorită perspectivei unice cititorul nu știe clar dacă Ela își înșală sau nu soțul. Se sugerează că Ela se schimbă datorită moștenirii, dar poate că așa a fost dintotdeauna, dar trăsăturile ei ies la iveală odată cu obținerea unei situații materiale. Pentru că există doar perspectiva lui, se pune problema dacă nu cumva femeia se schimbă doar în ochii soțului gelos.</p> <p>În capitolul <i>Diagonalele unui testament</i>, personajul dă dovadă de alte calități, cum ar fi tăria de caracter, indiferența față de partea materială a existenței, dar și onestitatea și inteligența, calități care îl determină pe unchiul Tache să îi lase o mare parte din avere. În ziua în care se duce împreună cu mama și surorile lui la masă la unchiul Tache, Nae Gheorghidiu îi reproșează lui Ștefan căsătoria din dragoste cu o fată săracă, ca și a tatălui său mort, pe care în plus îl acuză de a nu fi lăsat fiului nicio moștenire. În încercarea de a-și apăra părintele, Ștefan expune motivele pentru care nu s-a însurat pentru avere, așa cum a făcut unchiul lui: „<i>De cele mai multe ori, părintele, care lasă avere copiilor, le transmite și calitățile prin care a făcut averea: un obraz mai gros, un stomac în stare să digereze și ouă clocite, ceva din slușenia nevestei luate pentru averea ei, neapărat o șiră a spinării flexibiă ca nuiqua (dacă nu cumva rahitismul nevestei milionare n-a înzestrat-o cu o cocoașă rigidă ca o buturugă). Orice moștenire e, s-ar putea zice, un bloc.</i>” Impresionat de izbucnirea lui Ștefan, unchiul Tache îi lasă cea mai mare parte a moștenirii, spre surprinderea celorlalți membrii ai familiei care îl vedeau ca un inadaptat.</p> <p>Nae Gheorghidiu îl caracterizează direct: „<i>N-ai spirit practic... Ai să-ți pierzi averea [...]. Cu filozofia dumitale nu faci doi bani. Cu Kant ăla al dumitale și cu Schopenhauer nu faci în afaceri nicio brânză. Eu sunt mai deștept decât ei când vine vorba de parale.</i>”</p>
C3. Prezentarea a două elemente ale textului narativ, semnificative pentru realizarea personajului	

ales	
1. Titlul	Cuvântul „noapte” repetat în titlu redă simbolic incertitudinea, îndoiala, iraționalul, nesiguranța și absurdul, necunoscutul și tainele firii umane. Cele două „nopti” din titlu sugerează și două etape din evoluția personajului principal, dar și cele două experiențe definitorii, iubirea și moartea.
2. Structura	Structural și compozitional, romanul este alcătuit din două părți: prima parte este centrată pe relația de dragoste dintre Ștefan Gheorghidiu și Ela, în vreme ce partea a II-a prezintă activitatea lui Ghiorghidiu pe frontul transilvanean din Primul Război Mondial. Fiind prin excelență un roman modern, narațiunea realizându-se la persoana I, conflictul interior devine mai important decât conflictele exterioare ale personajului, apar transpuse în economia romanului documentele de conștiință (jurnalul, scrisorile, memoriile).
3. Incipitul	Incipitul romanului îl constituie prezentarea lui Ștefan Gheorghidiu, potrivit jurnalului de front al acestuia, ca proaspăt sublocotenent rezervist în primăvara anului 1916 , contribuind la amenajarea fortificațiilor de pe Valea Prahovei și din apropierea Dâmbovicioarei. Coordonatele spațio-temporale precise amintesc de veridicitatea romanului realist, însă redarea fluxului interior al gândirii intelectualului se înscrie în linia modernistă.
4. Războiul	Scriș la persoana I, naratorul-personaj incriminează cu ironie usturătoare incompetența sistemului de apărare militară a țării, în preajma primului război mondial. Deși frontul se întindea pe zece-cincisprezece kilometri de frontieră, armata română "fortificase" trei sute de metri cu "niște șanțulețe ca pentru scurgere de apă", pe care "zece porci țigănești, cu boturi puternice" le-ar fi rămat într-o jumătate de zi. Dacă în prima parte eroul realizează o demitizare a războiului, în a doua parte este vorba despre o demitizare a războiului: se prezintă soldați îngroziți că vor muri, care nu înțeleg semnificația deciziilor luate de putere, ei știu doar că vor muri și încearcă să-și apere viața. Pentru Gheorghidiu, războiul este o modalitate de a-și verifica personalitatea, își analizează reacțiile pe câmpul de luptă. Confruntat cu situații-limită, se autoanalizează lucid : „Știu că voi muri, dar mă întreb dacă voi putea îndura fizic rana care îmi va sfâșia trupul.” Adevărata „dramă” a războiului este tot de natură interioară, psihologică. Războiul reprezintă experiența finală care îi va arăta lipsa de importanță a problemei din dragoste. Rănit și spitalizat, Gheorghidiu se întoarce acasă la București, dar se simte detașat de tot ce îl legase de Ela. Finalul romanului prezintă sfârșitul dramei personale, a iubirii. Obosit, Ștefan își privește acum soția „cu indiferența cu care privești un tablou”, iar ruptura este de data aceasta definitivă. Personajul ia decizia de a-i lăsa toată averea Elei, adică tot trecutul care acum nu mai are importanță: „I-am scris că îi las absolut tot ce e în casă, de la obiecte de preț, la cărți... de la lucruri personale, la amintiri. Adică tot trecutul.” Astfel, drama războiului anulează drama iubirii. În privința dramei colective, se poate vorbi despre un final deschis, deoarece Gheorghidiu se întoarce pe front, fără a mai afla în ce fel își manifestă respingerea față de absurditatea războiului.
III. Concluzie	În concluzie, Ștefan Gheorghidiu este „un om cu un suflet clocotitor de idei

	și pasiuni, un om inteligent, plin de subtilitate, de pătrundere psihologică și din acest monolog nervos se desprinde o viață sufletească, un soi de simfonie intelectuală.” (George Călinescu)
--	--